

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsen i Falkenberg

2016-11-08

§ 325

Motion om att skydda förskolebarnen mot skadlig UV-strålning. (AU § 350) KS 2016-142

KF

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Arbetsutskottets förslag

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

- 1 Konstatera att barn- och utbildningsnämnden redan inventerat solskyddet på förskolornas utomhusgårdar och beslutat om en plan för åtgärder, i enlighet med motionen.
- 2 Därmed anse motionen behandlad.

Beslutsunderlag

Beslutsförslag 2016-10-24

Motion om att skydda förskolebarnen mot skadlig UV-strålning, 2016-03-24

Barn- och utbildningsnämnden 2016-08-24, § 92

Sammanfattning av ärendet

Per Svensson (S) har inkommit med en motion om att solskyddet på förskolornas utomhusgårdar ska inventeras och åtgärder vidtas för uppsättande av solskydd. Motionären menar att det borde vara en prioriterad fråga att minska riskerna för barnen, som är solkänsliga, att utsättas för den skadliga UV-strålningen (ultraviolett strålning). Det kan göras med bland annat solskydd över lekplatser och sandlådor.

Barn- och utbildningsnämnden förmedlar i sitt yttrande att förvaltningen under sommaren 2016 inventerat solskydd på 37 av kommunens förskolor och konstaterar att över hälften av dessa saknar fullgott skydd mot UV-strålning. Utav inventeringen beslutade barn- och utbildningsnämnden 2016-08-24 att upprätta en plan för att, utifrån en prioriteringslista, sätta upp solskydd på förskolornas utegårdar. Vidare beslutade nämnden att det ska upprättas rutiner för informationsspridning om UV-strålning till personal och vårdnadshavare, samt att skydd mot skadlig UV-strålning ska ingå i kommunens tillsyn av fristående förskolor.

Ekonomi

Kommunens ekonomi kommer att påverkas av beslut som innebär inköp av solskydd, vilken är en del i barn- och utbildningsnämndens beslutade åtgärdsplan som kommer ur motionens förslag.

2016-11-08

FALKENBERG

Forts § 325

Enligt barn- och utbildningsnämndens ekonomiska yttrande är kostnaderna beroende av vilken typ av solskyddslösning som är mest lämplig i varje enskilt fall, i kombination med faktorer så som organisering av utetid och öppethållande.

Övervägande

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att barn- och utbildningsnämnden är positivt inställd till motionen, eftersom förslagen till viss del redan genomförts under perioden för remisshanteringen och innan kommunfullmäktige således hunnit behandla motionen. Dock förstår kommunstyrelseförvaltningen barn- och utbildningsnämndens angelägna inställning av att prioritera de frågor som motionen väcker mot bakgrund av de kända fakta att UV-strålning är skadlig och att barn är känsliga för solljus. Medan motionens föreslagna inventering av solskydd på förskolor är genomförd har nämnden därefter beslutat om motionens andra del, det vill säga att vidta åtgärder för att upprätta solskydd. Föreslagna åtgärder återfinns i en plan för solskyddshantering, men ännu är inga av dessa åtgärder vidtagna. Då barnen på kommunens förskolor till stor del vistas utomhus och följaktligen exponeras för solljus är det relevant att följa rekommendationer från Strålsäkerhetsmyndigheten och miljöbalken för att säkerställa rimligt solskydd. Därmed föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen bör anses behandlad

Vid protokollet

Jenny Antonsson

Protokollet justerat 2016-11-09 och anslaget 2016-11-10.

Utdragsbestyrkande

Falkenbergs kommun Kommunstyrelseförvaltningen Kanslienheten	
2016 -03- 24	
Dnr	Dpl

Motion

Till Kommunfullmäktige i Falkenbergs kommun

För barnens bästa - skydda förskolebarnen mot skadlig UV-strålning

Hudcancer är den cancerform som ökar snabbast i Sverige.

Barn är extra känsliga för UV-strålning och måste därför, så långt det någonsin är möjligt, skyddas mer från solen och den skadliga UV-strålningen genom solskyddade utemiljöer på skolor och förskolor. Detta kan göras med fasta solskydd över bland annat sandlådor och fasta lekplatser. Alla åtgärder i syfte att minimera risken för skadlig UV-strålning är nödvändiga åtgärder. Barns hälsa måste vara en prioriterad fråga.

Mot bakgrund av detta föreslår jag Kommunfullmäktige ge Barn- och Utbildningsnämnden i uppdrag att

- Inventera solskyddet på förskolornas utomhusgårdar och vidta åtgärder för uppsättning av solskydd på förskolorna i kommunen

Falkenberg den 18 februari 2016

Sara Grimpe Wernersson, Socialdemokraterna

Intämnad som egen motion av Per Svensson (S)
 2016-03-24

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
barn- och utbildningsnämnden i Falkenberg

2016-08-24

§ 92

Yttrande över motion För barnens bästa – skydda förskolebarnen mot skadlig UV-strålning Dnr 2016.135/63

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

- 1 Ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en plan och kostnadsberäkning för att i prioriteringsordning sätta upp fasta solskydd på förskolornas utegårdar. Prioritering av förskolor ska ske efter en detaljerad inventering, där beslutade åtgärder läggs i förvaltningens investeringsplan för de kommande åren. Planen ska vara klar 31 oktober 2016.
- 2 Ge barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att upprätta rutiner för information till berörda personalgrupper och föräldrar om UV-strålning, samt rutiner för hur barnen ska skyddas mot stark sol i förskoleverksamheterna (klädesel, solhatt, solskyddsmedel).
- 3 Att skydd mot skadlig UV-strålning ingår i kommunens tillsyn av de fristående förskolorna.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

- 1 Att motionen ska anses bifallen.

Beslutsunderlag

För barnens bästa – skydda förskolebarnen mot skadlig UV-strålning; Motion 2016-03-24
Inventering solskydd på kommunala förskolor i Falkenbergs kommun
Strålsäkerhetsmyndighetens rekommendationer
Utdrag Miljöbalken

Sammanfattning av ärendet

En motion har inkommit från socialdemokraterna som handlar om att skydda barn i förskolan mot skadlig UV-strålning. I motionen föreslås barn- och utbildningsförvaltningen att inventera solskyddet på förskolornas gårdar och vidta åtgärder för uppsättning av solskydd. Barn- och utbildningsförvaltningen tycker det är positivt att frågan lyfts och har under juli månad 2016 inventerat solskydd på kommunens förskolor.

Totalt besöktes 37 av kommunens förskolor. Majoriteten av de besökta förskolorna saknar fullgott skydd mot stark sol och UV-strålning, enligt Strålsäkerhetsmyndighetens

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
barn- och utbildningsnämnden i Falkenberg

2016-08-24

rekommendationer. I synnerhet saknas solskydd över lekanordningar och sandlådor, där barnen antas uppehålla sig merparten av sin utevistelsestid. 9 av 37 förskolor har utegårdar som är särskilt exponerade och behöver komplementär solskydd i form av fasta anordningar (Prio 1). 19 av 37 förskolor har en uppväxt trädgård med skuggande träd, dock inte över sandlåda och lekanordningar (Prio 2). 6 av 37 förskolor har segel/pergola/tak över sandlådan.

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår åtgärder för att säkerställa att förskolebarnen skyddas mot skadlig UV-strålning, genom att ta fram en plan och kostnadsberäkning för att i prioriteringsordning sätta upp fasta solskydd samt plantera träd/buskar på förskolornas utegårdar. Rutiner för utbildning till personal, information till föräldrar samt användning av solskydd såsom klädesel/hatt och solskyddsmedel vid behov i den dagliga verksamheten finns inte dokumenterat på förvaltningsnivå, vilket ska upprättas.

Ekonomi

Nya solskydd innebär kostnader för förvaltningen. Kostnaderna är beroende av vilken typ av lösning som avses för respektive förskolegård, i förhållande till deras nuvarande utformning och geografiska läge.

Faktorer som spelar in är vilka ytor som behöver skyddas, val av solskydd och förankringsmetod, behov av att plantera träd och buskar. Ytterligare faktorer som påverkar kostnader rör respektive förskolas organisation såsom antal avdelningar, antal barn på förskolans utegård, hur många timmar om dagen vistas barnen ute (mellan 11-15), samt vilka förskolor som har sommaröppet.

Övervägande

Lagkrav och tillsyn

Den som driver en förskola har ansvaret för att verksamheten inte orsakar olägenheter för människors hälsa eller skada på miljön. Detta finns beskrivet i miljöbalken och dess följdlagstiftning. I Miljöbalkens andra kapitel finns grundläggande hänsynsregler. Dessa gäller alla och styr all verksamhet. För anmälningspliktiga verksamheter som förskola, skola och fritidshem gäller dessutom preciserade krav på egenkontroll. I tillhörande förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, står i 45 § att kommunen i tillsynen ska ägna särskild uppmärksamhet åt lokaler för undervisning. Förskolans utegård räknas som "lokal" då vistelse på utegården ingår i förskolans normala verksamhet. Utegården är därav mål för särskild tillsyn.

Med stöd av Strålskyddsmyndighetens rekommendationer samt av Miljöbalken kan följande punkter kontrolleras vid tillsynsbesök på kommunens förskolor:

- Hur utegårdarna är utformade och om det finns skyddande skugga.

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
barn- och utbildningsnämnden i Falkenberg

2016-08-24

- Om merparten av de attraktiva lekanordningarna samt sandlåda är i minst 50% skugga klockan 11-15.
- Om förskolan arbetar förebyggande med solskydd efter dokumenterade rutiner.
- Om personal utbildats om UV-strålning.
- Om föräldrar informeras om UV-strålning.
- Om och hur barnen skyddas med kompletterande lösningar när de vistas utomhus (kläder, mössa eller solkräm, parasoll över sandlåda).
- Hur skydd mot UV-strålning tas med i egenkontrollprogrammet.
- Om de vuxna föregår som gott exempel, (dvs. de exponerar sig inte själva för solen på ett oönskat sätt).

Åtgärder

Med Miljöbalken och Strålsäkerhetsmyndighetens rekommendationer som grund samt inventerat behov på förskolorna finns behov av att säkerställa solskydd för att skydda förskolebarnen mot skadlig UV-strålning. Följande åtgärder föreslås därför:

- Bygga fasta solskydd (observera segel, problem med skadegörelse). Om man har solsegel, att detta är vinklat mot sydväst.
- Plantera träd och buskar.
- Informera personalgrupper om UV-strålning och solskydd där en diskussion om vikten av att föregå med gott exempel ingår.
- Informera föräldrar om UV-strålning och solskydd.
- Upprätta rutiner för användning av komplementerande solskydd i praktiken, till personalgrupper (smörja in barnen med solskyddsmedel, ta på kläder/solhatt).
- Generellt, inför nybyggnation och placering av tillfälliga förskolelokaler bevaka planering av utemiljön, vilket bör tas upp vid inledande projektering. Det är viktigt att de solexponerade delarna av t.ex. en förskolas utegård ligger i öster, samt att träd/buskar anläggs med fasta solskydd som komplement.

Beslutet expedieras till:

Verksamhetschef förskola
Samtliga förskolechefer
Samtliga fristående förskolor

Vid protokollet

Sekreterare Cecilia Kjellgren

Protokollet justerat 2016-08-30 och anslaget 2016-08 31

Utdragsbestyrkande

Gunvi Halltorp

Inventering solskydd på kommunala förskolor i Falkenbergs kommun

Förskola	Antal avd.	F-9-område	Prio	Tillgång till skugga	Kommentarer förskolechef / personal
Furubacken, Ullareds förskola	2	Ullared	2	Enstaka träd och presenning (provisorisk lösning) över del av sandlåda.	
Äppelbacken, Ullareds förskola	1			Soltak över sandlåda, samt litet buskage, ingen övrig solskydd, ej uppväxta träd	Soltaket upplevs fungerar bra!
Apelskolan, Ullareds förskola	1				
Okome	3		3	Flertal träd ger skugga, har ett fikabord under tak på gården.	
Ätran	1		2	Det finns en del lite mindre platser med skugga från förråd och träd	Önskemål finns om en segelduk som kan hakas på och av vid behov.
Vinbergs förskola	1	Tånga	2	Flertal träd ger viss skugga, ingen övrig solskydd	
Regnbågens förskola	1			Solskydd saknas	
Kompisens förskola	3		2	Flertal träd ger viss skugga, ingen övrig solskydd	

Förskola	Antal avd.	F-9-område	Prio	Tillgång till skugga	Kommentarer förskolechef/personal
Werners Hage	4		2	Spridda träd, ingen övrig solskydd	
Ringare Gustavs förskola	2		2	Enstaka träd. Har tillfällig lösning med presenning över sandlåda.	
Hällinge förskola	2		2	Trädgård ger tillgång till viss skugga. Saknas över sandlåda	
Tröingeberg förskola	2		2	Flerstal träd ger viss skugga, saknas över sandlåda	
Trollgårdens förskola	3	Tullbro	3	Flerstal träd ger skugga, saknar övrig solskydd.	
Bokens förskola	4			Solsegl	
Schubergstorppskolan förskola	1		2	Enstaka träd, solskydd över sandlåda/lek saknas	
Fajans förskola	5		2	Enstaka träd och tak över veranda, saknar övrig solskydd	

Förskola	Antal avd.	F-9-område	Prio	Tillgång till skugga	Kommentarer förskolechef/personal
Östra Gärdets förskola	2	Tullbro	2	Flertal träd ger tillgång till viss skugga. Saknas skydd över sandlåda	
Hjortsbergs förskola	1			Enstaka träd men saknar annan lösning. Saknas över sandlåda.	Har varit uppe på arbetsmiljöronden. Personalen önskar ett soltak för barnvagnar och har varit i kontakt med Kenny Störsjö, Byggenheten, för offert. Väntar på återkoppling.
Hjorthagens förskola	2			Enstaka träd samt trähus. Saknas skydd över sandlåda	Inget solskydd över sandlådan vilket är ett problem när det är väldigt varmt. Det har varit uppe på Samverkan.
Ängens förskola	2			Enstaka träd samt trähus/soltak placerad över del av sandlåda	
Tullbro förskola	4			Enstaka träd samt trähus och soltak till viss del placerad över sandlåda.	
Hertingsgårds förskola	4			Söderläge, saknar skydd över sandlådor. "Pergola" finns men släpper igenom för mycket sol.	Personalen önskar även markiser över förskolans två entréer för barnvagnar. Använder idag parasoll
Slättens förskola	2		2	Stor trädgård på gården, god tillgång till skugga, men ej över sandlåda/lek	Personal önskar solskydd över fikabord på gården, då barngrupperna utökas till hösten och mellanmälen tas utomhus. Samt över sandlåda.
I ur & Skur	2		2	Större lekhus modell "Tipi" samt enstaka träd ger skugga. Saknas dock över sandlåda/lek	Personalen önskar skydd över sandlåda.

Förskola	Antal avd.	F-9-område	Prio	Tillgång till skugga	Kommentarer förskolechef/personal
Nattugglans förskola	1			Saknar permanent solskydd, behöver tillfällig lösning under sommaren.	
Kristinesläotts förskola	4			Solskydd saknas helt. Ej uppväxt trädgård.	
Vessigebro förskola	2	Söder	3	Flerträd ger skugga delvis över sandlåda, ingen övrig solskydd	
Söderskolans förskola	2		2	Flerträd ger skugga, men saknar solskydd över sandlåda/lek	
Hörsel förskolan, Söderskolan	1		2	Flerträd ger skugga, men saknar solskydd över sandlåda/lek	
Slöinge förskola	3		2	Flerträd ger skugga, men saknar solskydd över sandlåda/lek	
Skansgårdens förskola	1		2	Markis över fikabord, enstaka träd, saknar övrig solskydd över sandlåda/lek	
Skogstorp fsk(Smedjan)	4	Skogstorp		Solskydd saknas helt	

Förskola	Antal avd.	F-9-område	Prio	Tillgång till skugga	Kommentarer förskolechef/personal
Vitklöverns förskola	2		2	Till viss del skyddande träd, saknas dock skydd över sandlåda	
Morups förskola	1			Saknar solskydd	
Långås förskola	1			Fiertal träd ger skugga.	
Solhagens förskola	2		2	Fiertal träd, saknar annan lösning.	Behov av något solskydd över sandlådan
Långaveka förskola	3			Ej uppväxt trädgård. Saknar solskydd.	
Stafsinge förskola	6			Solsegel över sandlåda, intilliggande skog där barnen vistas vid stark värme.	På sittplats vid trädcket blir det väldigt varmt, önskar parasoller vid behov.

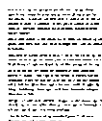
Strålsäkerhetsmyndighetens rekommendationer

Det finns flera positiva aspekter av att vistas utomhus. Människor behöver solljus för att D-vitamin ska kunna bildas i huden. Barn som har tillgång till en rik utomhusmiljö rör sig mer fysiskt, vilket också har en stor betydelse för koncentrationsförmågan. Men den ultravioletta (UV) -strålningen från solen har också skadliga effekter och orsakar flertalet fall av hudcancer. Hy som är ovan vid sol tål i regel upp till en halvtimme mitt på dagen i juni månad, efter det blir det skadligt. Då barnens hud är känsligare än vuxnas är det angeläget att minska exponeringen av UV-strålning⁴. Framförallt under tiden 11:00 – 15:00, då solen lyser som starkast, den tid då många barn vistas i förskolan. Oskuggade utegårdar medför också att temperaturerna kan stiga till hälsovådliga nivåer.

Strålsäkerhetsmyndigheten och länsstyrelserna har gemensamt tagit fram en broschyr med förslag på hur barns utemiljöer kan utformas så att barnen skyddas från skadlig UV-strålning⁵. På förskolans utegård är det exempelvis lämpligt att det finns möjlighet till lek i både skugga och i soliga lägen. Goda skugg- och solförhållanden kan skapas genom att integrera lek- och mötesplatser i natur och anlagd växtlighet. Träd och buskvegetation fungerar som effektivt solskydd eftersom lövverk bara reflekterar 1 % av den skadliga UV-strålningen men tillåter D-vitaminbildande strålning att tränga igenom då och då. En indikator är himmelsvyerna. Om mer än halva himlen, ovan barnens favoritställen exempelvis sandlåda och lekanordningar, täcks av grönska så är utemiljön ”solsäker”.

För att mer akut lösa solstrålningsproblem kan solsegel, pergolor och liknande användas, men för en mer långsiktig lösning bör träd och kraftiga lekbuskage planteras. Rekommendation är vidare att barnen bär täckande kläder och solhatt för att skydda huden mot direkt sol. Solkräm ska endast användas som komplement där kläder inte skyddar.

Solskyddsfaktorer- Sju tips för säkrare lekplatser och friskare barn (klicka på bilden, länk till strålskyddsmyndighetens broschyr)

⁴ Strålsäkerhetsmyndigheten (2015). Solråd för barn

⁵ Strålsäkerhetsmyndigheten (2011). Solskyddsfaktorer

Utdrag Miljöbalken

Enligt 2 kap. 1 § och 26 kap. 19–22 §§ miljöbalken är det verksamhetsutövaren som ska visa att verksamheten uppfyller hänsynsreglerna och att den inte orsakar skada på människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap. 2 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet, planerar att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd, kontinuerligt skaffa sig behövlig kunskap för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller negativ påverkan. Verksamhetsutövaren ska ha aktuell kunskap om sin egen verksamhet och om de regler som gäller för verksamheten.

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken ska de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön utföras.

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska en verksamhet som tar i bruk ett markområde välja en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet kan uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Enligt 2 kap. 7 § miljöbalken gäller kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket i den mån det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 9 kap. 9 § miljöbalken ska lokaler för allmänna ändamål brukas på ett sådant sätt att olägenheter inte uppkommer. Ägare eller nyttjanderättsinnehavarna till berörd egendom ska vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att hindra uppkomsten av eller undanröja olägenheter för människors hälsa.

Enligt 26 kap. 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden som behövs för att denna balk, domar och andra beslut som ha meddelats med stöd av balken ska följas.”